

STADSLEDNINGSKONTORET

FINANSVDELNINGEN

REDOVISNING OCH FINANSSTRATEGI

Handläggare: Isak Betsimon

Telefon: 08-508 29 000

TJÄNSTEUTLÅTANDE
DNR 133-108/2009
SID 1 (12)
2009-12-07

Till

Kommunstyrelsens ekonomiutskott
den 16 december 2009

Finansiell månadsrapport för november 2009

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsens ekonomiutskott beslutar följande

Den finansiella månadsrapporten för november 2009 godkänns

A handwritten signature in black ink, appearing to be "Gunnar Björkman".

Gunnar Björkman
Biträdande stadsdirektör

A handwritten signature in black ink, appearing to be "Anna Håkansson".

Anna Håkansson
Finanschef

Finansiell månadsrapport för november 2009

Kommunkoncernen Stockholms stad

Sammanfattning

Den finansiella månadsrapporten beskriver kommunkoncernen Stockholms stads finansiella ställning. Rapporten följer upp ramar och finansiella risklimiter fastslagna i finanspolicyn.

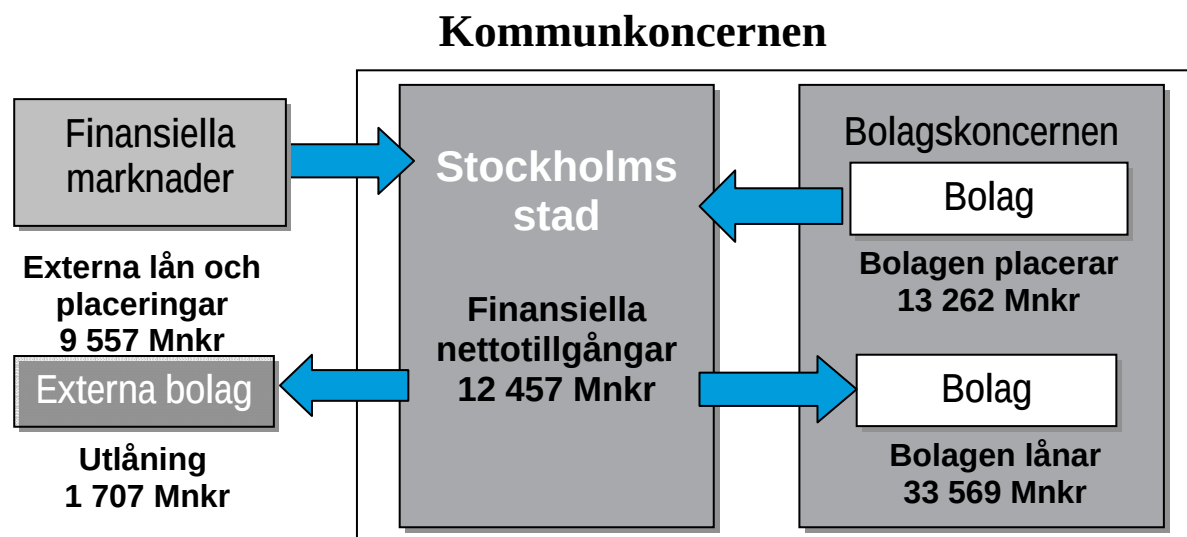
Överblick över den finansiella ställningen samt ramar och limiter.

Sammanfattning

Kommunkoncernen	2009-11-30	2009-10-31		Limit
Finansiell nettouplåning (mnkr)	7 850	8 308	max	30 000
Duration (år)*	1,31	1,31		1,5±0,3
Ränteförfall inom 1 år av extern nettoportfölj	42%	45%	max	65%
Kapitalförfall inom 1 år av extern skuldportfölj	54%	55%	max	65%
Betalningsberedskap (mnkr)	4 186	4 153	min	2 500
Ej säkrade valutaflöden (mnkr)	0	0	max/flöde 0,5 resp. 1	
Samlat kreditvärde enligt finanspolicy	43	46	max	2 000
Kreditexponering enligt finanspolicyn (mnkr)	180	99		
Kreditexponering enligt särskilda beslut (mnkr)**	1 718	1 716		
Stockholms stad				
Finansiella nettotillgångar (mnkr)	12 457	12 330		
Intern utlåning (mnkr)	33 569	33 948		
Garantier och borgensförbindelser (mnkr)	1 849	1 849		
Utlåning och borgenförbindelser till bolagen (mnkr)	35 418	35 797	max	60 000

* Se rubriken Ränterisk under Kommunkoncernen

** Kommunkoncernen har extern utlåning till Fortum om totalt nominellt 1 667 mnkr samt övriga mindre utlåningar på ca 40 mnkr.

Kommentar från Riskkontroll

Det föreligger inga avvikelser från fastställda finansiella ramar och risklimiter.

Extern nettoupplåning

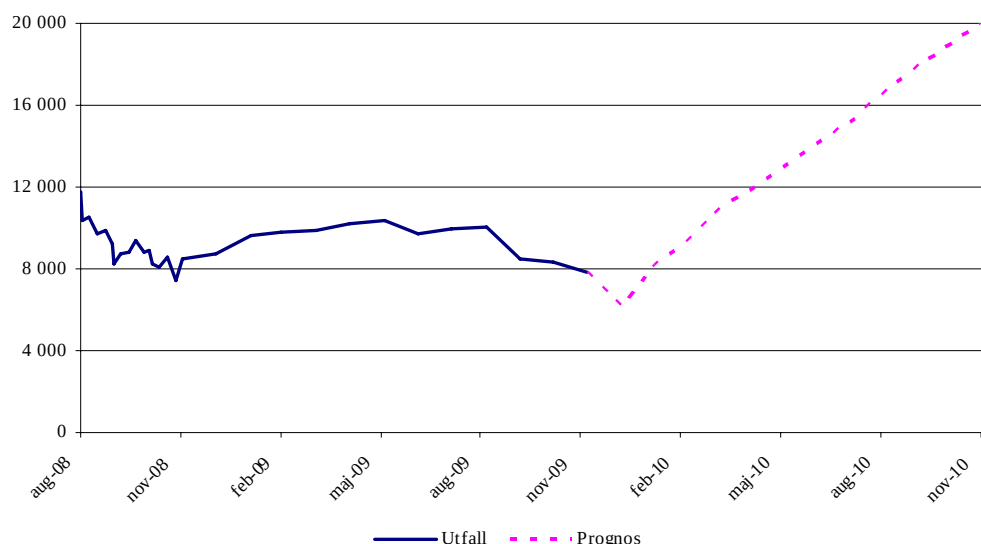
Kommunkoncernens externa nettoupplåning är 7 850 mnkr. Det är en minskning av nettoupplåningen med 458 mnkr sedan oktober månad. Förändringen kan förklaras av att bolagen har minskat sitt lånebehov till följd av försäljning av hyresrätter för omvandling till bostadsrätter. En annan anledning till den minskade nettoupplåningen under månaden är att hyresintäkterna har inkommit tidigare än prognostiserat.

För 2009 är ramen för den externa nettoupplåningen 30 000 mnkr eller motsvarande i utländsk valuta.

Prognosen över kommunkoncernens externa nettoupplåning baseras på beslutade samt kända flöden. I samband med den långsiktiga prognosen över kommunkoncernens alla in- och utflöden, ökar framförallt nämnderna sitt framtida planerade investeringsbehov utifrån budget 2010. Det förklarar den stigande prognostiserade nettoupplåningen.

Utfall och prognos över kommunkoncernens externa nettoupplåning.

Extern nettoupplåning (mnkr)

Den externa upplåningen görs i huvudsak genom Stockholms stads marknadsprogram för certifikat och obligationer (KC, ECP, MTN och EMTN). Rambeloppet för respektive marknadsprogram redovisas i nedanstående tabell. Undantag från upplåning via marknadsprogrammen är framförallt lån från Europeiska Investeringsbanken (EIB). Stockholms stad har även lånat ut pengar till Fortum, enligt särskilt beslut i kommunfullmäktige.

	2009-11-30	2009-10-31				
Tillgångar						
Depo/check	141	0				
Fortum	1 667	1 667				
Övrigt	40	40				
	1 848	1 707				
Skulder						
Depo/check	700	395				
KC	0	0				
ECP	523	526				
MTN	4 000	4 000				
EMTN	2 924	3 542				
EIB	1 500	1 500				
Övrigt	51	51				
	9 698	10 014				
Nettoupplåning						
	7 850	8 308				

Marknadsprogram		Utestående på affärsdag, nominellt			Ram
	Valuta				
Kommuncertifikat	MSEK	0			12 000
Euro-Commercial Paper	MUSD	75			700
Medium Term Note	MSEK	4 000			10 000
Euro Medium Term Note	MEUR	279			2 000

Kommunkoncernen

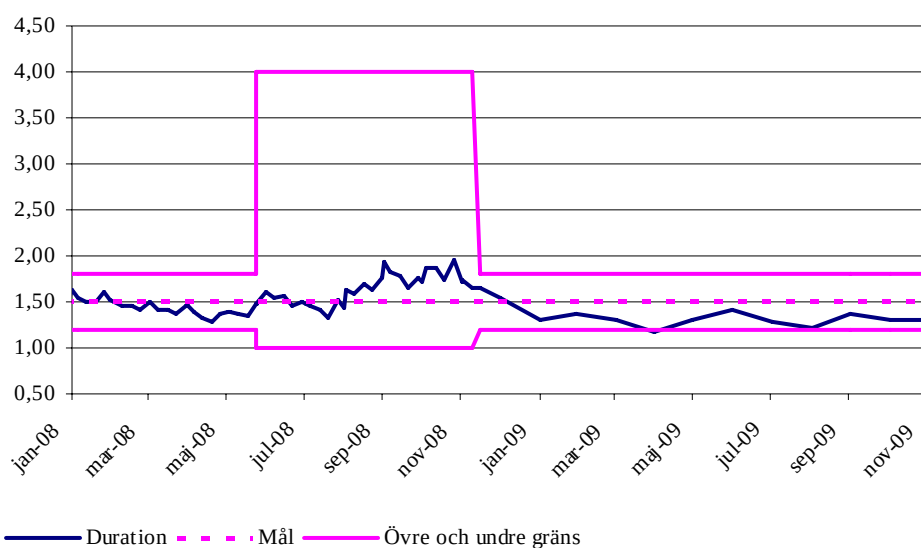
Finansiellt resultat

Det finansiella resultatet för kommunkoncernen uppgick till -25 mnkr för november och ackumulerat under året -301 mnkr. Prognosen ger ett finansiellt resultat för kommunkoncernen om -323 mnkr för helåret 2009.

Ränterisk

Durationen, som är ett förfinat mått på genomsnittlig räntebindningstid, var 1,31 år för kommunkoncernens externa nettoportfölj per sista november.

Nettoportföljens duration (år)

** I nuvarande situation med en extern nettoskuldportfölj som är lägre än 15 miljarder kronor ska, i enlighet med finanspolicyn, riskmandat i form av målduration inklusive avvikelsetervall inte anses begränsande.*

I enlighet med bilaga A till finanspolicyn som fastställdes i december 2008 är limit för ränterisk, i form av en målduration för kommunkoncernens externa nettoskuldportfölj, 1,5 år med ett avvikelsetervall kring måldurationen på +/- 0,3 år. Den externa nettoportföljen ska ha en ränteförfallostruktur där maximalt 65 procent får förfalla inom 1 år. I november förföll 42 procent av räntorna inom 1 år. Enligt finanspolicyn för kommunkoncernen Stockholms stad (finanspolicyn) som fastställdes i november 2009 ska dock riskmandat i form av målduration och maximal andel ränteförfall inom ett år inte anses begränsande i det fall den externa nettoskuldportföljen är lägre än 15 mdkr. I en sådan situation ska ränterisken reduceras genom att löptider och risktagande vid placering och upplåning i möjligaste mån anpassas till vilken horisont som gäller i förhållande till framtida likvidflöden (d v s. matchningsprincipen), utifrån i finanspolicyn givna ramar. Den externa nettoskuldportföljen per den 30 november var lägre än 15 mdkr.

Finansieringsrisk

Kommunkoncernens externa skuldportfölj ska vara strukturerad på ett sådant sätt att kapitalförfallen sprids över tiden. Den externa skuldportföljen ska ha en kapitalförfallostruktur där maximalt 65 procent får förfalla inom 1 år. I november förföll 54 procent av kapitalet inom 1 år. Enligt finanspolicyn ska dock maximal andel kapitalförfall inom ett år inte anses begrän-

sande i det fall att den externa skuldportföljen är lägre än 15 mdkr, vilket den också var i november. I enlighet med bilaga A till finanspolicyn som fastställdes i december 2008 ska maximal löptid på 4 år gälla i en sådan situation.

Likviditetsrisk

För att säkerställa upplåning, när annan finansiering inte är möjlig, ska kommunkoncernen alltid ha tillgång till likvida medel (en betalningsberedskap) på minst 2 500 mnkr. Kommunkoncernen har ett bekräftat kreditlöfte i form av en syndikering uppgående till 400 miljoner euro, per sista oktober motsvarande 4 186 mnkr.

Betalningsberedskap (mnkr)

	Belopp	Utnyttjat
Bekräftat kreditlöfte	4 186	0

Utöver detta har kommunkoncernen en checkkredit på 3 000 mnkr i Nordea.

Valutarisk

Lån och placeringar ska enligt finanspolicyn valutasäkras till 100 %. Samtliga lån och placeringar inom kommunkoncernen är valutasäkrade. Inga flöden utöver detta finns inrapporterade för staden.

Enligt finanspolicyn ska kontrakterade flöden för staden i utländsk valuta som uppgår till ett större belopp än 1 mnkr valutakurssäkras. För respektive bolag inom kommunkoncernen gäller att kontrakterade flöden i utländsk valuta som uppgår till ett större belopp än 0,5 mnkr ska valutakurssäkras. Inga flöden för valutasäkring finns inrapporterade.

Kreditrisk

Kreditrisken definieras som summan av exponeringen i placeringar och derivat. Exponeringen i placeringar definieras som placeringarnas nominella belopp inklusive upplupen ränta och exponeringen i derivat som derivatkontraktens sammanlagda marknadsvärde.

Kreditrisken delas upp i två delar. Dels totalt för hela portföljen där den totala exponeringen anges som ett samlat kreditvärde och dels per motpart. I kreditvärdet tas hänsyn till motpartens kreditvärdighet samt återstående löptid på kontraktet eller placeringen. Enligt bilaga A till finanspolicyn uppgår limiten för maximalt tillåtet kreditvärde till 2 000. Måttet på den totala kreditexponeringen kompletteras med en begränsning per motpart för att diversifiera risken. Maximal kreditexponering per motpart anges i kronor.

Motparten ska inneha en kreditbedömning, rating, av Standard & Poor's eller Moody's. Det lägre betyget ska väljas om de två ratinginstituten har olika betygsnivåer.

Kreditrisk (mnkr)

Rating S&P / Moody's	Kreditvärde	Limit kreditvärde	Belopp (mnkr)	Maxbelopp per motpart	Rating S&P/ Moody's	Belopp (mnkr)	Maxbelopp per motpart
<u>Kreditexponering enl finanspolicy</u>				<u>Placering längre än 6 mån</u>	<u>Placering kortare än 6 mån</u>		
Svenska staten	0		0	Obegränsat	Svenska staten	0	Obegränsat
AAA / Aaa	0		2	4 000	A-1 / P-1	144	4 000
SMBC Capital Markets	0		2			0	
AA- / Aa3	22		0	2 000		0	
Nordea	22		0		Nordea	144	
A- / A3	21		34	1 000	A-2 / P-2	0	2 000
Swedbank	21		34				
Summa	43	2 000	36			144	

Kreditexponering särskilda beslut i kommunfullmäktige

Svenska staten	0
AAA / Aaa	0
AA- / Aa3	0
A- / A3	1 678
Fortum	1 678
Övriga	40
Summa	1 718
Total kreditexponering	1 898

Operativa risker

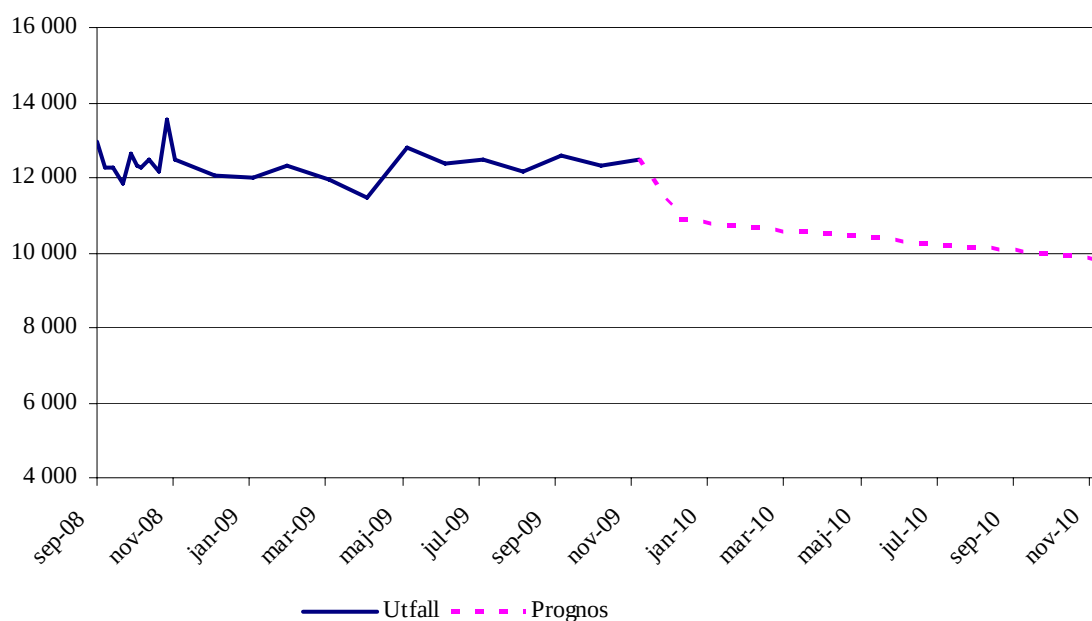
Om det uppstått förluster överstigande 100 000 kronor ska det rapporteras. För den aktuella rapportmånaden finns inga förluster att rapportera.

Stockholms stad

Finansiella nettotillgångar

Stockholms stads finansiella nettotillgångar uppgick till 12 457 mnkr. Det är en ökning med 127 mnkr sedan oktober. Diagrammet nedan visar utfall för stadens finansiella nettotillgångar och prognosen för den förväntade utvecklingen på ett års sikt.

Nettotillgångar (mnkr)

Finansiella nettotillgångar (mnkr)

	2009-11-30	2009-10-31
Tillgångar		
Depo/check	141	0
Bolagskoncernen	33 569	33 948
Fortum	1 667	1 667
Övrigt	40	40
	35 417	35 655
Skulder		
Depo/check	700	395
KC	0	0
ECP	523	526
MTN	4 000	4 000
EMTN	2 924	3 542
EIB	1 500	1 500
Bolagskoncernen	13 262	13 311
Övrigt	51	51
	22 959	23 325
Nettotillgångar	12 457	12 330

Finansiellt resultat

Det finansiella resultatet för Stockholms stad uppgick till 33 mnkr för november och ackumulerat under perioden uppgick resultatet till 376 mnkr. Det prognostiserade finansiella resultatet för Stockholms stad uppgår till 408 mnkr för helåret 2009.

Ränterisk

Durationen på Stockholms stad finansiella nettoportfölj var i slutet av november 1,31 år. Stadens ränterisk motsvarar risken i kommunkoncernens externa nettoportfölj.

Garantier och borgensförbindelser

Alla borgen och garantier som tecknas av staden ska beslutas av kommunfullmäktige. I tabellen nedan redovisas stadens aktuella åtaganden.

Garantier och borgen (mnkr)

	2009-11-30	2009-10-31	Förändring
Koncernbolag			
Borgen för bolagens pensionsåtaganden	594	594	0
Summa borgen för koncernbolag	594	594	0
Övriga privata och juridiska personer			
Fortumkoncernen	431	431	0
Stockholms Kooperativa Bostadsförening	443	443	0
Stockholms Stadsmission	90	90	0
Stiftelsen Stockholms Studentbostäder	68	68	0
Syvab	113	113	0
Övriga	37	37	0
Summa borgen för lån	1 182	1 182	0
Kommunalt förlustansvar	5	5	0
Pensionsutfästelser för stiftelser m.m.	68	68	0
Summa övriga privata och juridiska personer	1 255	1 255	0
Summa garantier och borgen	1 849	1 849	0

Stockholms stads bolag

Finansiella limiter för utlåningen till bolagen

Stockholms stad har rätt att lämna lån samt teckna borgen för stadens majoritetsägda bolag intill ett belopp om 60 000 mnkr enligt kommunfullmäktiges beslut för 2009. Varje bolags ram fastställs av kommunstyrelsens ekonomiutskott utifrån årets investeringsbudget och finansieringsplan. Totalt uppgår bolagens ramar till 49 367 mnkr för 2009.

Bolagens interna lån och placeringar från staden ersattes i december 2007 med in- och utlåning via det samlade koncernkontosystemet för kommunkoncernen. Detta innebär att ingen anpassning görs till respektive bolags förutsättning avseende ränterisk.

Snitträntan för kommunkoncernens nettoupplåning för november var 3,48 %. Snitträntan på bolagens placeringar var under månaden 3,48 % och snitträntan för stadens utlåning till bolagen var 3,50 %.

Utlåning till stadens bolag

	Utlåning		Limit 2009	Utnyttjat 2009-11-30
	2009-11-30	2009-10-31		
AB Familjebostäder	2 904	2 861	6 000	48%
Stockholm Globe Arena Fastigheter AB	633	614	1 500	42%
Micasa Fastigheter i Stockholm AB	5 782	5 682	6 500	89%
S:t Erik Markutveckling AB	527	526	700	75%
Skolfastigheter i Stockholm AB	7 261	7 110	8 000	91%
Stockholms Stadsteatern AB	161	147	280	57%
Stockholm 2004 AB	0	0	27	0%
Stockholms Parkerings AB	472	470	600	79%
Stockholm Vatten AB	5 942	5 888	6 100	97%
Stockholms Hamn AB	646	632	890	73%
AB Stockholmshem	4 434	4 577	6 860	65%
AB Stokab	990	968	1 400	71%
AB Svenska Bostäder	3 815	4 474	10 500	36%
Stockholms Stad Utrednings- och Statistikkontor AB	1	-2	10	12%
Totalt för bolagen	33 569	33 948	49 367	68%
Utrymme för investeringar			10 633	
TOTALT	33 569	33 948	60 000	56%

Marknadskommentarer

Internationellt

Utsikterna för världsekonomin fortsätter att se ganska bra ut. De exceptionella penning- och finanspolitiska insatserna har stöttat de finansiella marknaderna. Orderböckerna är fortfarande magra, men produktionskurvorna pekar uppåt. Trots ljusare tillväxtutsikter kvarstår dock de stora produktionsgap som öppnats upp under krisen. Det innebär att de närmaste åren kommer att präglas av hög arbetslöshet, fortsatt disinflationstryck och svaga offentliga finanser.

Federal Reserve Bank (FED) informerade vid sitt senaste möte i november att den ekonomiska aktiviteten ser bättre ut. Bomarknaden har förbättrats och hushållens spenderande ökar men i liten omfattning. Företagens investeringar och varselstatistik är något positivare liksom även lagerstatistiken. De genomsnittliga timlönerna ökar i den långsammaste takten på fem år. Positivt är att huspriserna som totalt fallit med 32 procent nu har stigit fyra månader i rad enligt det amerikanska husprisindexet. Även industriproduktionen har ökat fem månader i rad och nådde i november 53,6. FED anser att de stödåtgärder som satts in i olika former, både penningpolitiskt och finanspolitiskt, kommer att ge effekt på den ekonomiska tillväxten och resultera i ett högre resursutnyttjande. Centralbanken förväntar sig att inflationen kommer att vara låg under lång tid och det är en mycket viktig ingrediens för att hålla köpkraften uppe och motverka regelrätta konsumtionsfall. Centralbanken har uttalat att de kommer att fortsätta använda de verktyg de har för att stimulera till ekonomisk återhämtning och bevarandet av prisstabiliteten. FED valde vid sitt novembermöte att hålla räntan oförändrad på 0,25 procent.

Även i euroland fortsätter tillväxtutsikterna att stärkas och ledande industriindikatorer tyder på att BNP-tillväxten är på väg att ta fart igen. Arbetsmarknaden har försvagats i mindre grad än befarat, men inflationstrycket kommer ändå att förbli lågt. Tecknen på en branschmässigt ganska bred återhämtning har blivit fler och tydligare den senaste tiden. Olika sentimentsindex signalerar förbättringar inom både industri- och tjänstesektorn. Konsumentförtroendet är på väg upp, om än i långsammare takt än de flesta företagsindikatorer, dock är dagens nivåer låga i ett historiskt perspektiv. BNP ökade med 0,4 procent under tredje kvartalet på kvartalsbasis. Industrins producentpriser i euroområdet steg med 0,2 procent i oktober jämfört med föregående månad. Jämfört med motsvarande månad föregående år sjönk producentpriserna med 6,7 procent.

Bank of Englands senaste rapport fortsätter signalera svårigheter i den brittiska ekonomin som har mycket låg aktivitet. Samtidigt stiger inflationen och beräknas nå 3 procent på årsbasis under början av 2010. Bank of England fortsätter i motsats till flera andra centralbanker att bedriva en mer expansiv penningpolitik. Efter svagare än väntad tillväxt under tredje kvartalet valde Bank of England att utöka sina kvantitativa åtgärder, dvs tillföra än mer likviditet till marknaden. I sin inflationsrapport höjde de inflations- och tillväxtprognoserna något men höll samtidigt dörren öppen för ytterligare lättande i samband med nästa möte i december. Centralbankschefen King har flera gånger poängterat att en svag valuta hjälper exportindustrin under återhämtningen. Dessutom tyngs utsikterna av budgetunderskottet. Fitch, ett av de stora ratinginstituten, indikerade att Storbritannien är en av de etablerade ekonomierna som ligger närmast att förlora sin AAA-rating.

Australien höjde per den sista november sin styrränta för tredje gången. Efter denna höjning med 25bp ligger styrräntan nu på 3,75 procent.

Vårens rekordstora stimulanspaket på ca 15 000 miljarder yen (3 procent av BNP) har bidragit till att den japanska ekonomin nu visar tecken på återhämtning. Centralbankens viktiga Tankan-rapport har svängt uppåt och signalerar mindre pessimism i tillverkningsindustrin och detaljhandeln. Även konsumentförtroendet är på väg upp från bottennoteringar. Dock talar den starka yenen och det låga resursutnyttjandet för ett fortsatt mycket lågt inflationstryck. Statsskulden skenar från ca 170 procent av BNP i fjol till 190 procent i år och beräknas nå 200 procent 2010.

Det globala börsindexet World MSCI steg under november med nästan 4 procent. Sedan årsskiftet visar samma index en uppgång med knappt 25 procent.

Under november stärktes kronan mot den amerikanska dollarn med nästan 11 öre. Månaden avslutades på 6,97 kronor. Sedan årsskiftet har kronan stärkts mot dollarn med nästan 11 procent. Mot euron handlades kronan i stort sett oförändrat under november för att avsluta månaden på 10,47 kronor. Sedan årsskiftet har kronan stärkts mot euron med drygt 4 procent.

Oljepriset (Brent) steg i november med nästan 4 procent och avslutade månaden på drygt 78 dollar/fat. Sedan årsskiftet har oljepriset stigit med nästan 116 procent.

Sverige

Riksbanken är fortsatt mjuk i sin ton kring ränteutsikterna. Det i kombination med ökad likviditet, i form av ytterligare fasträntelån, håller nere svenska räntor trots fler tecken på återhämtning i ekonomin. Enligt Riksbankens senaste protokoll var det emellertid en splittrad direktion som röstade igenom det senaste lånet som dessutom inte blev fulltecknat. Riksbanken noterar att det finns tecken på återhämtning men poängterar att inflationstrycket är lågt på grund av en dålig arbetsmarknad och ett lågt resursutnyttjande.

I Riksbankens senaste finansiella stabilitetsrapport noteras att storbankernas motståndskraft har förbättrats. De finansiella marknaderna har börjat fungera bättre och recessionen tycks ha passerat botten. Kreditförlusterna i banksystemet förväntas därför bli lägre jämfört med bedömningen i juni. Samtidigt är utvecklingen framöver osäker och stora risker kvarstår. Bankerna har dock tillräckligt med kapital för att möta större förluster än i huvudscenariot.

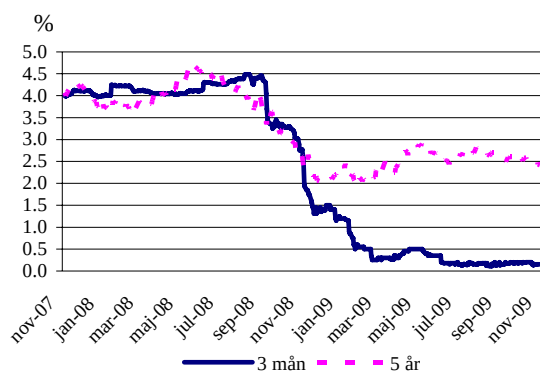
Riksbankens senaste riskenkät visar på att den finansiella krisen har nått sin kulmen, men att marknaderna ännu inte fungerar normalt. Viljan att ta risk har ökat under det senaste halvåret och likviditeten på de flesta delmarknader bedöms vara bättre än i våras.

Sveriges bruttonationalprodukt (BNP) minskade med 5 procent det tredje kvartalet 2009, kalenderkorrigerad och jämförd med motsvarande kvartal 2008. Säsongrensad och jämförd med andra kvartalet 2009 ökade BNP med 0,2 procent. Svenska producentpriser sjönk med 0,4 procent mellan september och oktober vilket ger årstakt på -1,8 procent, ned från -1,6 procent i september.

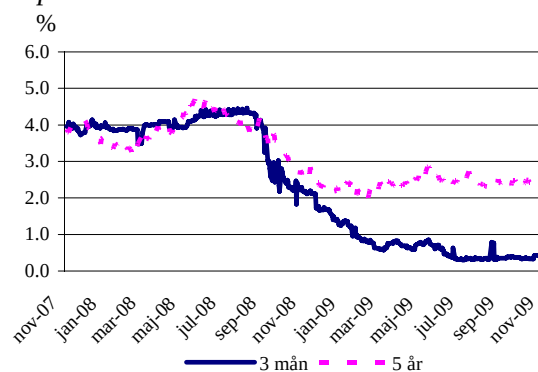
Preliminär statistik över antalet varslade personer i november visar på en minskning jämfört med oktober. I november varslades preliminärt 4 700 personer, i oktober var drygt 5 700 personer berörda av varsel.

Börsens breda index OMX - Stockholm Stock Exchange gick under november upp med nästan 2 procent. Sedan årsskiftet har samma index haft en uppgång med drygt 46 procent.

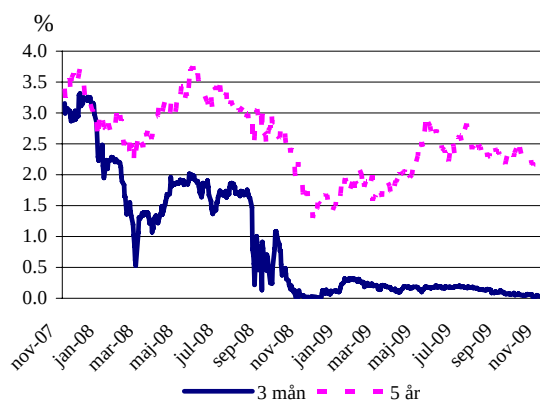
Svenska statsräntor

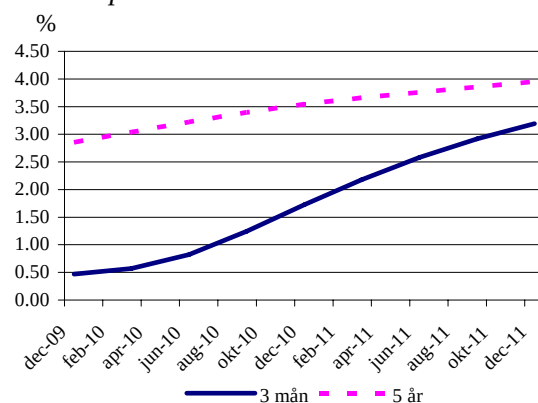
Europeiska statsräntor

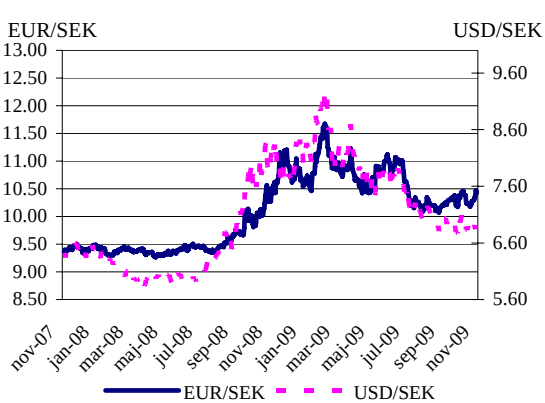
Amerikanska statsräntor

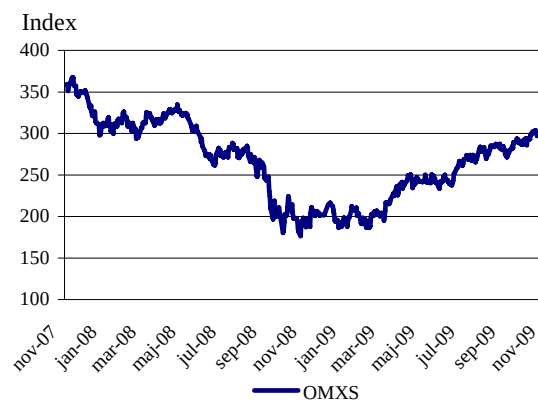
Svenska implicita räntor*

Valutakurser

Stockholmsbörsen

*De implicita räntorna kan tolkas som marknadens förväntningar för hur räntorna kommer att utvecklas framöver.